

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

बुलढाणा जिल्हा

१९८९-९०

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरीता

जिल्हा
सामाजिक-व आर्थिक
समालोचन
1989-90

जिल्हा- बुलडाणा

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
नियोजन विभाग
मुं ब ई.

भाग-1
स मा लो च न
1989-90

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९८९-९०

शुद्धिपत्र

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक.	पान क्रमांक	स्तंभ क्रमांक.	ओळ क्रमांक.	नमूद केलेले	दुरुस्त केलेले.
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
१]	दृष्टिक्षेपात जिल्हा.	१	२	४	पूर्व रेखांश	पूर्व रेखांश.
२]	समालोचन	१२	-	२६	[१५] अस्पष्ट	[१५] शैक्षणिक सुविधा.
३]	४. ५	८७	-	२	वर्ष अस्पष्ट	वर्ष १९८९-९०.
४]	५. १	९२	२	१५	धातुच्या वेल्डींग बनविणे.	धातुच्या वेल्डींग बनविणे.
५]	५. ५	९९	१	१	अ. क्र. अस्पष्ट	अ. क्र. १ [जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या]
६]	५. १०	१०४	१०	१	संबंधनाची संख्या [कलेक्शनस]	कनेक्शंस.
७]	६. ५	१२१	१२	१	संस्थेने [अस्पष्ट] एकूण कर्ज.	संस्थेने घेतलेले एकूण कर्ज.
८]	६. ६	१२४	१४	५	कर्जदार ठेपकाची संख्या.	कर्जदार ऋणकांची संख्या.
९]	६. ८	१२७	-	१	[शिर्ष] जिल्हयातील प्रथमिकक.	जिल्हयातील प्राथमिक.
१०]	६. १२	१३२	१४	१ २ ३	अस्पष्ट	कृषि उत्पन्नांची विक्री अडते व मालक म्हणून स्तंभ १४ इतर अन्नधान्ये
११]	७. ३	१४६	७	१	अमांस अतिसार व गॅस्ट्रो.	अमांस, अतिसार व गॅस्ट्रो.
१२]	११. २	१९०	-		शेवटची टिपचा शेवटचा ओळ. शब्द अस्पष्ट व आधार अस्पष्ट.	टिप:- विविध उपशिर्षाखाली व अनुषेध योजनांचा व साध्यांचा वरील माहितीत समावेश आहे. आधार:- जिल्हा नियोजन अधिकारी ह्यांचे कार्यालय, बुलडापा.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९८९-९०.

दृष्टीक्षेपात जिल्हा

अ. क्र १	बाब २	परिमाण ३	जिल्हा ४	महाराष्ट्र राज्य ५
[एक] प्राकृतिक रचना :-				
अ]	भौगोलिक स्थान			
१]	उत्तर अक्षांश	अंश	१४.५१ ते २१.१७	१६.४ ते २२.१
२]	पूर्व रेखांश	अंश	७५.५७ ते ७६.४०	७२.६ ते ८०.९
ब]	हवामान [१९८७]			
१]	किमान तपमान	सेल्सियस	१०.६	६.०
२]	कमाल	सेल्सियस	४२.१	४६.२
३]	पर्वन्ध [सरासरी] १९८९			
	केद्र बुलडाणा	मि.मी.	७८४.९	उ.ना.
क]	प्रशासकीय विभाग			
१]	तालुके	संख्या	१३	३०३
२]	पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९८
३]	टंचाईग्रस्त तालुके ८८-८९	संख्या	—	१०६
४]	सकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	संख्या	१३	२९८
५]	गावे	संख्या	११	३०७
६]	गावे [स्कूप]	संख्या	१,४००	४१,८३३
	१] निर्जन	संख्या	१२७	२,४७९
	२] वस्ती असलेली	संख्या	१,२७३	३९,३५४
७]	क्षेत्रपट्ट	चा. कि.मी.	९६,६१०	३,०७,६९०
[दोन] प्रशासकीय संस्था [३१.३.९०]				
१]	पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९८
२]	महानगरपालिका	संख्या	—	११
३]	नगर परिषद	संख्या	११	२२२
४]	कटक मंडळे	संख्या	—	७
५]	ग्रामपंचायती	संख्या	८१७	२५,१८२
६]	पोलीस स्टेशन्स [३१.१२.९०]	संख्या	२५	८१८
७]	पोलीस आऊट पोस्ट [३१.१२.९०]	संख्या	१२	१,४२५
[तीन] लोकसंख्या [१९८१]				
१]	ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	१,२३०	४०,७९१
२]	नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	२७९	२१,९९३
३]	स्कूप लोकसंख्या	आकडे हजारात	१,५०९	६२,७८४
४]	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	९३	४,४०२

दोन

१	२	३	४	५
[तीन] ४]	अनुसूचीत जातींच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	६.१६	७.१४
६]	अनुसूचीत जमाती लोकसंख्याआकडे हजारात		६६	५७७२
७]	अनुसूचीत जमातींची लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	४.३७	२.१२
८]	पुरुष	आकडे हजारात	७७१	३२.४१५
९]	स्त्रिया	आकडे हजारात	७३८	३०.३६२
१०]	स्त्रि पुरुष प्रमाण	१०० पुरुषांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	९५७	९३७
११]	घनता	दर चौ. कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	१५६	२०४
१२]	साक्षरतेचे प्रमाण			
१]	एकूण	टक्केवारी	४४.६४	४७.१८
२]	पुरुष	टक्केवारी	५८.६७	५८.७२
३]	स्त्रिया	टक्केवारी	२९.२७	३४.७२
४]	राज्यामध्ये जिल्हाचा क्रमांक	संख्या	१४	—
[चार]	कृषि [अस्थाई] [१९८८-८९]			
१]	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	९६७	३०.७५८
२]	जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी		११८	५,४०३
३]	शेतीची उपलब्ध नसलेली जमीन		[१२.२१]	[१७.५२]
अ]	बिगर शेती वापराखाली जमीन	हजार हेक्टर	३०	१,०७२
ब]	पडीत आणि लागवडी लायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	५२	१,७२५
	एकूण [अ-ब]		८२	२,८०४
४]	पडीत जमीनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली जमीन	हजार हेक्टर	—	—
१]	कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	२४	१,५२३
२]	झाडे व झाडापाखाली जमीन	हजार हेक्टर	१	१८०
३]	लागवडी योग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	२५	१,०२४
५]	पडीत जमीन			
१]	चालू पड	हजार हेक्टर	५	२५२
२]	इतर पड	हजार हेक्टर	२	१,०१४
६]	पिकाखालील क्षेत्र			

तीन				
१	२	३	४	५
२]	दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	५०	२,८४१
३]	स्कूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	७५८	२०,६९२
७]	ओलित क्षेत्र :-			
१]	निव्वळ ओलित क्षेत्र [८८-८९] हजार हेक्टर		४६	२,०९१
२]	स्कूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	५०	२,४४८
८]	महत्वाच्या पिकाखालील			
१]	ओलिताचे क्षेत्र [अन्नधान्ये] हजार हेक्टर		२८	१४,४३५
२]	वह्ति धारण जमीन [८५-८६] [अंतीम]			
१]	२ हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या [००]	१,१६७	४५,४२५
२]	३ ते १० हेक्टर	संख्या [००]	१,१०२	३२,२७२
३]	१० हेक्टर पेक्षा जास्त	संख्या [००]	९	२,४२३
१०]	जमीन महसूल वसूली [८९-९०] लाख रुपये		१५	७,९२९
११]	जिल्हा परिषदांचा उपकर ८९-९० हजार रु.		१५,०३२	उ.ना.
१२]	पंचायत समित्यांचा उपकर ८९-९० हजार रु.		१,१००	उ.ना.
[पांच]	पशुसंवर्धन पशुगणना [अस्थायी]			
	[१९८७ अस्थायी]			
१]	पशुधन	संख्या हजारात	१,११८	३३,८८९
२]	गाई व बैल	संख्या हजारात	५७८	१६,८८२
३]	म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	११४	४,६०५
४]	मेंढया	संख्या हजारात	८३	२,७७४
५]	शेंढया	संख्या हजारात	३२३	९,१०३
६]	कोबंडया व बंदके	संख्या हजारात	२४९	२४,६२७
[सहा]	सहकार [८९-९०]			
१]	सहकारी संस्था	संख्या	१,६१६	२८,१४८
२]	प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	संख्या	५७४	१८,६६८
३]	प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थेची संभासद संख्या	संख्या हजारात	२८१	७,८२०
४]	दुग्ध शाळा संस्था	संख्या	३२८	१३,३५५
५]	प्राथमिक कृषि पत संस्थानी दिलेली कर्जे	रु. कोटीत	४३	७५०
[सात]	जलसिंचन [३०.६.९०] रोजीचे पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभ क्षेत्र			
१]	मोठे प्रकल्प	संख्या	—	३०
२]	लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	—	उ.ना.
२]	मध्यम प्रकल्प	संख्या	८	१५६
	लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	५५	उ.ना.
३]	लघु प्रकल्प [पृष्ठभाग]	संख्या	१५८	१,५३०
	लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	५३	उ.ना.

चार

१	२	३	४	५
[आठ] उद्योग [१९८९ अखेर]				
१]	नोदणीकृत कारखान्याची संख्या	संख्या	२०९	२६, ८१४
२]	नोदणीकृत चालू कारखान्याची संख्या [उत्पादन चालू असलेले]	संख्या	१८८	२३, ०५७
३]	साखर कारखान्याची संख्या [चालू असलेले खाजगी धरून]	संख्या	१	११६
४]	साखर कारखान्यातील साखरेचे उत्पादन	हजार टन	१४	२, ६२९
५]	सर्व सुत गिरण्यांची संख्या	संख्या	३	१२२
[नऊ] विज [३१.३.९०]				
१]	विज पुरवठा केलेली शहरे व खेडी	संख्या	१.३६७	३९६६१
२]	विद्युतीकरण झालेल्या गावाची संख्या	संख्या	१.३५८	३९, ३५४
३]	विज पुरवठा केलेले पंप संघ १९८९-९०	संख्या हजारात	६१	१, ४७५
४]	गोबर गॅस संयंत्रे	संख्या	६, १०९	उ. ना.
[दहा] सार्वजनिक आरोग्य १९८९]				
१]	रुग्णालये	संख्या	१४	७६८
२]	दवाखाने	संख्या	७७	१. ८९६
३]	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	४६	१, ५३९
४]	प्राथमिक आरोग्य पथके	संख्या	काही नाही.	८१
५]	एकात्मिक बाल विकास योजना गट	संख्या	२	१०५
६]	आंगणवाडीत उपस्थित राहणारी मुले	संख्या	१२, ७४१	उ. ना.
[अकरा] शिक्षण.				
			३०. ९. ८८	३०. ९. ८९
१]	एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	१, ४१४	५७, १५८
२]	एक शिक्षकी शाळा	संख्या	३२६	उ. ना.
३]	प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	२४५	१०, ११५
४]	प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	६	२६३
५]	प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक श्रेणी शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	४०	३९
[बारा] दुय्यम शिक्षण.				
			३०-८-८८	३०-९-८९
१]	दुय्यम शाळा	संख्या	२०३	९, ४८०
२]	शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	१०८	५, ६१५
३]	शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	३	१७५

१	२	पाच	४	५
---	---	-----	---	---

[तेरा] उच्च शिक्षण :-

१]	संस्था	संख्या	१२	२, ६४२
२]	स्कूल विद्यार्थी	संख्या हजारात	१०	१, ६७८

[चौदा] अ] प्रौढ शिक्षण

१]	प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	७५०	२८, ४८८
२]	प्रौढाची उपस्थिती	संख्या हजारात	२२	८६१

ब] तांत्रिक शिक्षण [१९८९-९०]

आद्योगिक प्रशिक्षण संस्था :-

१]	शासकीय व शासन सहाय्यीत	संख्या	२	११२
२]	इतर खाजगी	संख्या	१	९९
२]	शासकीय व शासनसहाय्यीत	संख्या	१, ७२५	४२, ८४४

आद्योगिक प्रशिक्षण संस्था मध्ये मंजूर झालेल्या जागा.

३] तांत्रिक व व्यवसायीक शिक्षण :-

१]	शासकीय व शासन सहाय्यीत	संख्या	४	१६६
२]	इतर [खाजगी]	संख्या	२	५१७

४] शासकीय व तांत्रिक व्यवसायशिक्षण संस्थेची प्रवेश क्षमता संख्या हजारात २ १५१

५] अभियंत्यांची संख्या संख्या २ उ.ना.

[पंधरा] परिवहन आणि दळणवळण [३१.३.९०]

[स्थायी]

१]	स्कूल रेल्वे मार्ग लांबी	कि.मी.	१०५.८४	५४३४
२]	रस्त्यांनी जोडलेली गावे	संख्या	६६३	उ.ना.
३]	स्कूल रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	३७३९	१७२८५९
[पृष्ठांकित]				
४]	राष्ट्रीयमहामार्गाची लांबी	कि.मी.	८६	२९७८
५]	राज्य महामार्गाची लांबी	कि.मी.	१०७२	३०, ७३७
६]	महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	१०१५	३८, ५३९
७]	इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	९४६	३७, ९८४
८]	ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	६४६	६२, ६२१

[अस्थायी]

सहा

१	२	३	४	५
[सौळा] पिण्याचा पाण्याचा पुरवठा [१९८८-८९]				
	कडीण गावांची संख्या	संख्या	३३	उ.ना.
१]	खेडयाना केलेला पुरवठा	संख्या	३३	उ.ना.
अ]	नळाचा पाणी पुरवठा	संख्या	—	उ.ना.
ब]	कुप नलीका	संख्या	१	उ.ना.
क]	विहरी	संख्या	—	उ.ना.
२]	टॅंक्स व बै लगाडीने पुरवठा			
	केली जाणारी गावे	संख्या	३२	उ.ना.
३]	समाविष्ट करावयाची गावे	संख्या	७२	उ.ना.
[सतरा] घरबांधणी [१९८८-८९]				
	भूमीहीन कामगारांसाठी बांधलेल्या झोपड्या	संख्या	५०	उ.ना.
[अठरा] एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम				
१]	दारिद्र्य रेषेखाली कुटूंबे ८२-८३	संख्या लाखात	१	४१
२]	१९८७-८८ मधील जूने लाभार्थी	संख्या	—	१, ०८, ७४९
३]	नविन लाभार्थी	संख्या	८५४५	१, २९, ३६९
[सकोणाविस] रोजगार निर्मिती :- [१९८९-९०]				
१]	रोजगार हमी योजना	मनुष्यदिवस [कोटी]	०.२६	उ.ना.
२]	राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगारकार्यक्रम	—	—	उ.ना.
३]	ग्रामीण भूमीहीन रोजगार कार्यक्रम	—	—	उ.ना.
[विस] आदिवासी कल्याणकारी योजना [१९८९-९०]				
	आदिवासी करीता आश्रमशाळा	संख्या	३	उ.ना.
[एकविस] मागास वर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना [१९८९-९०]				
अ]	मागासवर्गीयांसाठी वसतीगृहे	संख्या	४४	उ.ना.
ब]	वसतीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	३४८४	उ.ना.
[बावीस] जिल्हा नियोजन [१९८९-९०]				

१	२	३	४	५
१]	वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतुद रु कोटीत		४३	२,१४०
२]	अनुशेष भरत काढण्यासाठी तरतुद रु कोटीत		१३	उ.ना.

[तेविस] नागरी पुरवठा

१]	रास्त भावाची दुकाने ८९-९०	संख्या	९९५	३५,१६९
२]	पुरवलेला सकुण साठा ८९-९०	०००टन	१,२५३	—
३]	शासकीय गोदामे ३१.३.९०	०००टन	५०	१,१७८
४]	साठाची क्षमता ३१.३.९०	० ००टन	३१९	७२८

—x—x—x—x—x—x—

प्राथमिक आरोग्य केन्द्र म्हणून श्रेणीवाढ झाल्यामुळे संख्या कमी झाली.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय मुंबई, ह्यांचे कार्यालय.